

Behöriga förskollärare och lärare i skola och vuxenutbildning läsåret 2014/15

Sedan den 1 juli 2015 måste lärare och förskollärare ha legitimation för att självständigt få sätta betyg och för att kunna bli tillsvidareanställda. För att få undervisa krävs både legitimation och behörighet för skolformen, årskursen och ämnet. Legitimationsreformen har genomförts i etapper och nu har den övergångsbestämmelse som tidigare har undantagit lärare och förskollärare som var anställda före den 1 juli 2011 upphört att gälla.¹

I april 2015 publicerade Skolverket uppgifter om andelen behöriga förskollärare och lärare läsåret 2014/15. Statistiken över de undervisande lärarnas behörighet togs fram genom att kombinera uppgifter från förskollärary- och lärarlegitimationsregistret med uppgifter från registret över pedagogisk personal. I statistiken ingick alla lärare som har fått lärarlegitimation utfärdad till och med den 4 februari 2015. Uppgifterna om lärarnas undervisningsämnen och –nivåer samt vilka skolformer lärarna undervisar i hämtades från registret över pedagogisk personal med mätvecka 42, 14 - 20 oktober 2014.

Under våren 2015 har Skolverket förkortat handläggningstiderna för lärarlegitimation. För att ge en aktuell bild av behörighetsläget uppdaterar Skolverket därför nu behörighetsstatistiken från april. I den nya statistiken ingår alla lärare som har fått lärarlegitimation utfärdad till och med den 17 augusti 2015. Uppgifterna om vilka skolformer, årskurser och ämnen lärarna undervisar i kommer dock fortfarande från oktober 2014.

Fram till den 17 augusti har drygt 201 100 förskollärare och lärare fått legitimation med behörighet i ett eller flera ämnen, skolformer och/eller årskurser och/eller som förskollärare, speciallärare eller specialpedagog. Skolverket har utfärdat knappt 3,6 miljoner behörigheter, vilket motsvarar i genomsnitt 17,8 behörigheter per person. Andelen lärare med behörighet att undervisa i något ämne har ökat i samtliga skolformer. Störst är ökningen i skolformerna grundskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska som invandrare, 9 procentenheter jämfört med den 4 februari.

¹ Det är dock möjligt för rektorer och skolhuvudmän att anställa lärare eller förskollärare utan legitimation under en begränsad tid, högst för ett år i taget, förutsatt att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen och har tillräcklig utbildning. Dessutom finns det fortsatt ett antal undantag från legitimationskrav. För de lärare som undervisar i särskolan eller specialskolan gäller övergångsbestämmelserna fram till den 30 juni 2018.

PM

2015-08-27

2 (7)

Dnr 2015:00459

Tabell 1. Tjänstgörande personal per skolform 2014/15

	Lärare (lärare, skolledare samt studie- och yrkesvägledare vars tjänstgöring omfattar undervisning)				
	Totalt antal tjänstgörande lärare hösten 2014	4 februari 2015		17 augusti 2015	
		Antal med legitimation*	Andel med legitimation*	Antal med legitimation*	Andel med legitimation*
Förskoleklass	9 063	5 960	66,0	6 580	72,6
Grundskola	80 687	55 207	68,4	62 688	77,7
Grundsärskola	2 488	122	4,9	274	11,0
Specialskola	203	40	19,7	56	27,6
Gymnasieskola	19 484	13 380	68,7	15 176	77,9
Gymnasiesärskola	814	35	4,3	84	10,3
Kommunal vuxenutbildning	2 825	1 889	66,9	2 137	75,6
Särskild utbildning för vuxna	407	70	17,2	97	23,8
Utbildning i svenska för invandrare	3 008	884	29,4	1 142	38,0

* Behöriga i minst ett av sina undervisningsämnen.

Drygt 170 400 av de 201 100 förskollärare och lärare som hade fått legitimation fram till den 17 augusti 2015 var hösten 2014 verksamma i någon av skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare eller annan pedagogisk verksamhet.

Grundskola

I beräkningen av andelen behöriga lärare har vi valt att inte ta med lärarkategorier som är undantagna från legitimationskravet, såsom lärare i modersmål eller lärare som bedriver annan undervisning på engelska än språkundervisning och lärare i fristående waldorfskolor.

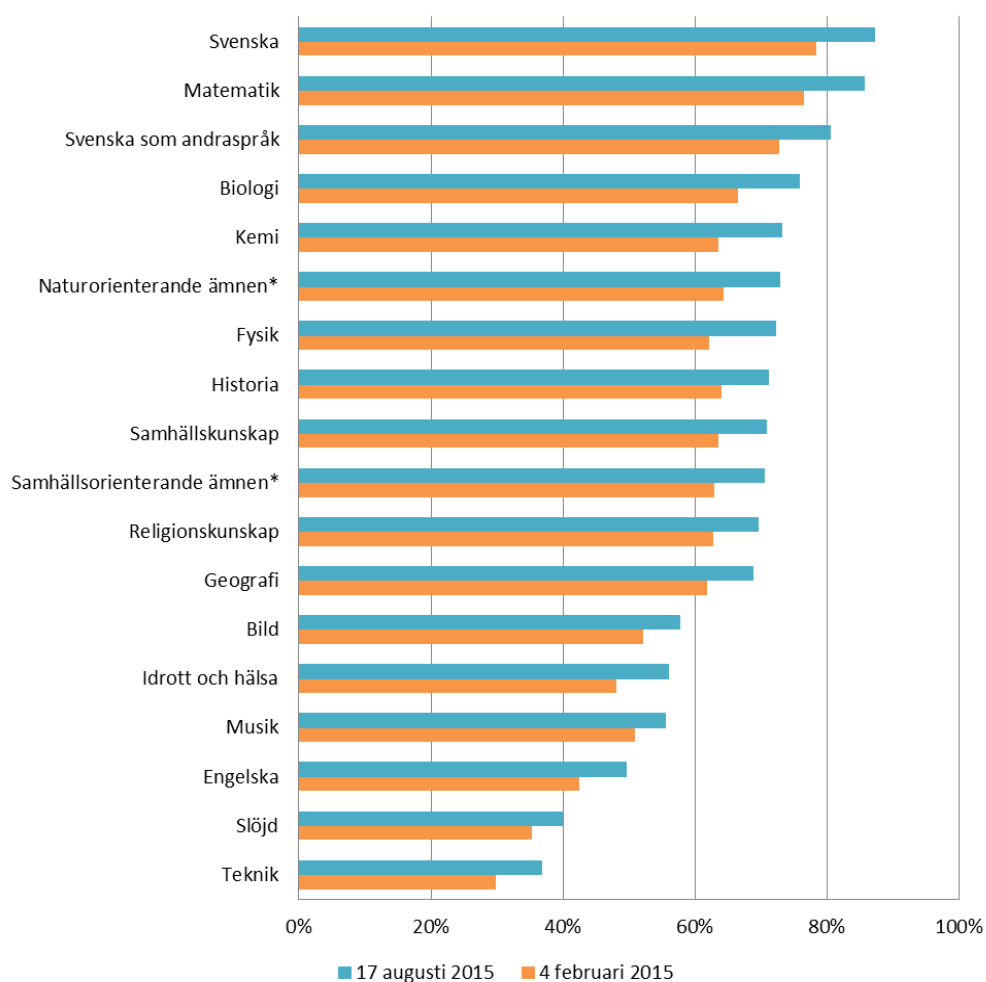
I grundskolan undervisar knappt 80 700 lärare i ämnen med legitimationskrav. Av dessa lärare är knappt 78 procent behöriga att undervisa i minst ett av sina respektive undervisningsämnen. Motsvarande siffra var den 4 februari drygt 68 procent.

I detta PM har vi valt att redovisa de lärare i grundskolan som enligt Skolverkets insamling av pedagogisk personal 2014 endast undervisar i någon av de tre årskurskombinationerna 1–3, 4–6 respektive 7–9. Lärare som undervisar i andra årskurskombinationer redovisas i Skolverkets databas SIRIS, siris.skolverket.se.

Behöriga lärare som undervisar i grundskolans årskurs 1-3

Av de lärare som endast undervisar i årskurs 1–3 i grundskolan är drygt 83 procent behöriga att undervisa i minst ett av sina respektive undervisningsämnen. Ämnena svenska, matematik och svenska som andraspråk är de ämnen som har högst andel tjänstgörande lärare med behörighet i dessa årskurser. I dessa ämnen är över 80 procent av lärarna behöriga att undervisa i sina respektive ämnen. Lägst andel behöriga tjänstgörande lärare i årskurs 1–3 har teknik och slöjd, 37 respektive 40 procent.

Diagram 1. Andel (%) tjänstgörande lärare med behörighet per undervisningsämne i årskurs 1–3 i grundskolan läsåret 2014/15

* För lärare som undervisar i natur- respektive samhällsorienterande ämnen har det räckt att ha behörighet att undervisa i minst ett av de ämnen som ingår i respektive ämnesgrupp för att klassificeras som behörig.

PM

2015-08-27

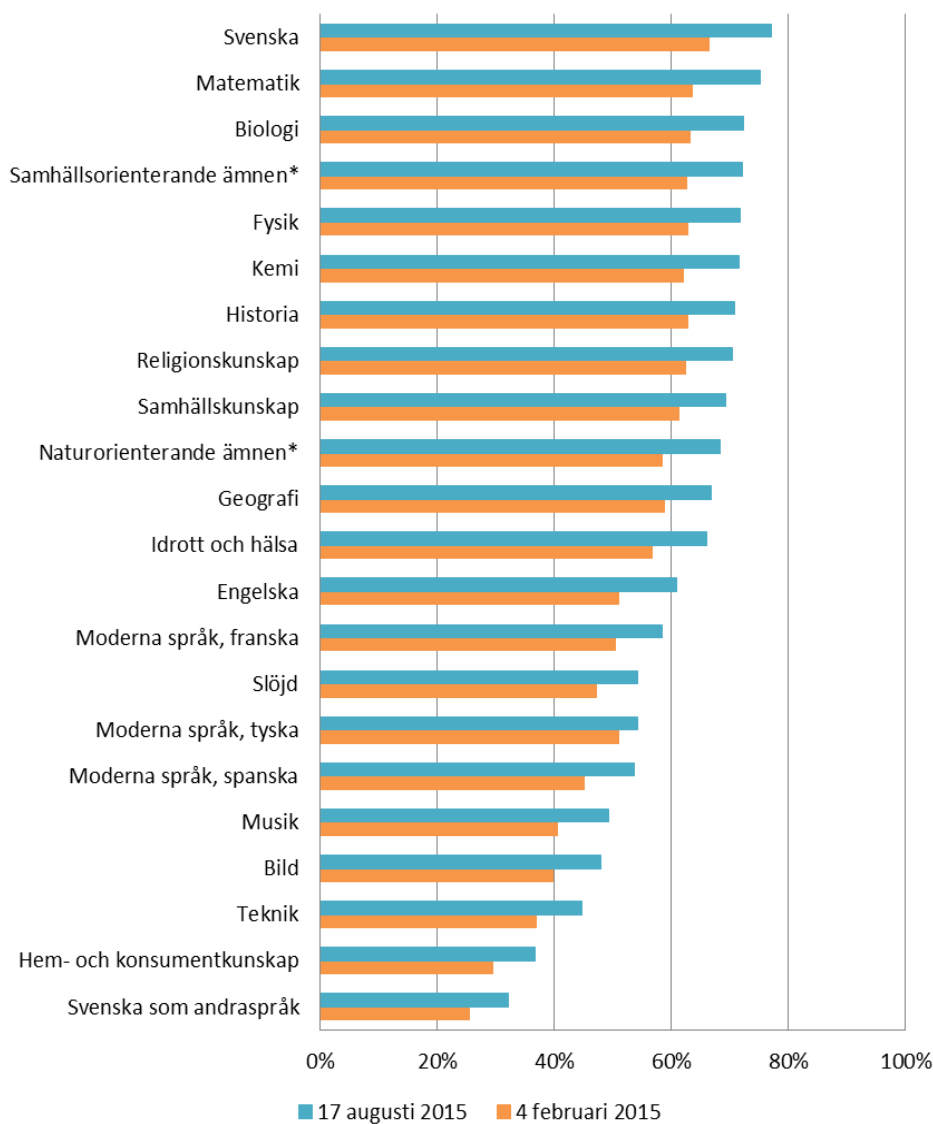
4 (7)

Dnr 2015:00459

Behöriga lärare som undervisar i grundskolans årskurs 4–6

Av de lärare som endast undervisar i årskurs 4–6 i grundskolan är 80 procent behöriga att undervisa i minst ett av sina respektive undervisningsämnen. Ämnena svenska och matematik är de ämnen som har högst andel tjänstgörande lärare med behörighet i dessa årskurser, 77 respektive 75 procent. Lägst andel behöriga tjänstgörande lärare i årskurs 4–6 har svenska som andraspråk och hem- och konsumentkunskap, 32 respektive 37 procent.

Diagram 2. Andel (%) tjänstgörande lärare med behörighet per undervisningsämne i årskurs 4–6 i grundskolan läsåret 2014/15

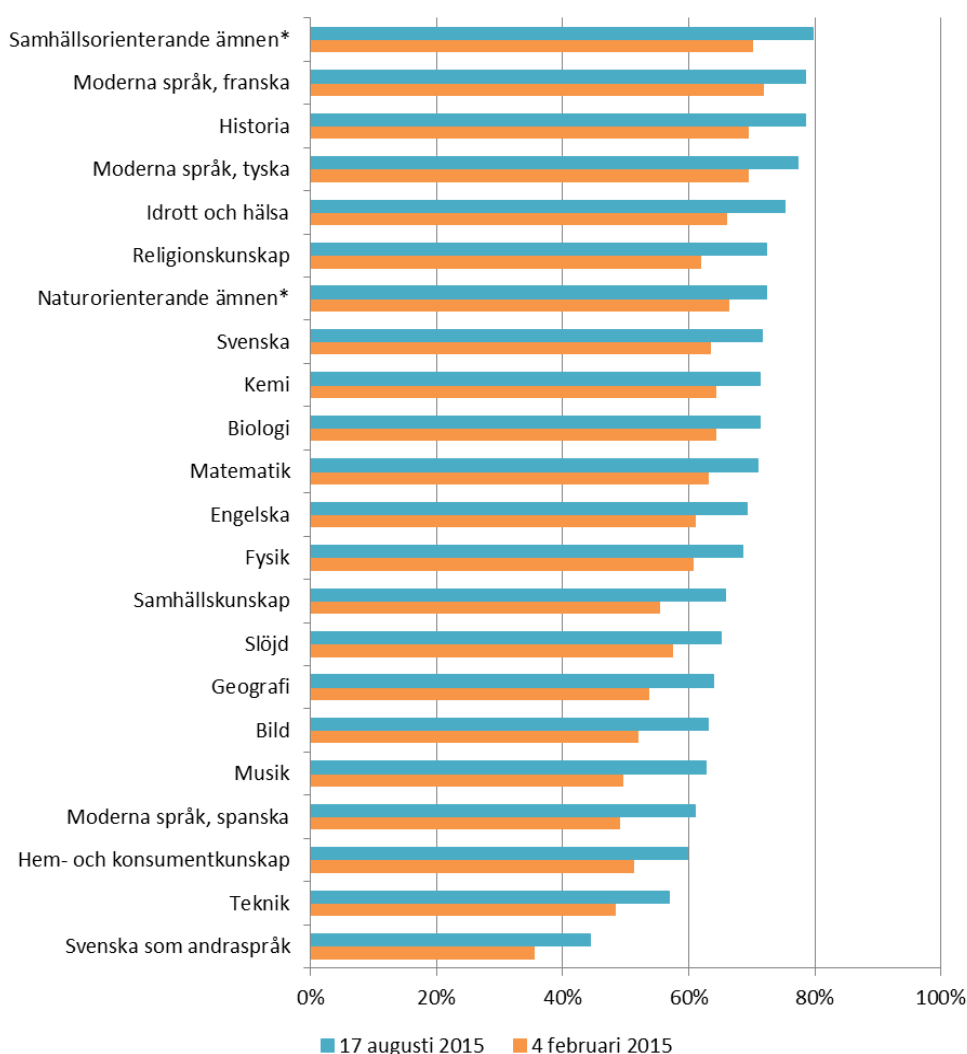

* För lärare som undervisar i natur- respektive samhällsorienterande ämnen har det räckt att ha behörighet att undervisa i minst ett av de ämnen som ingår i respektive ämnesgrupp för att klassificeras som behörig.

Behöriga lärare som undervisar i grundskolans årskurser 7–9

Av de lärare som endast undervisar i årskurs 7–9 i grundskolan är 76 procent behöriga att undervisa i minst ett av i sina respektive undervisningsämnen. De samhällsorienterande ämnena, franska och historia är de ämnen som har högst andel tjänstgörande lärare med behörighet i dessa årskurser. I dessa tre ämnen är knappt åtta av tio lärare behöriga att undervisa i sina respektive ämnen. Lägst andel behöriga tjänstgörande lärare i årskurs 7–9 har svenska som andraspråk, 44 procent.

Diagram 3. Andel (%) tjänstgörande lärare med behörighet per undervisningsämne i årskurs 7–9 i grundskolan läsåret 2014/15

* För lärare som undervisar i natur- respektive samhällsorienterande ämnen har det räckt att ha behörighet att undervisa i minst ett av de ämnen som ingår i respektive ämnesgrupp för att klassificeras som behörig.

PM

2015-08-27

6 (7)

Dnr 2015:00459

Gymnasieskola

I beräkningen av andelen behöriga lärare i gymnasieskolan har vi valt att inte ta med lärarkategorier som är undantagna från legitimationskravet, som lärare i yrkesämnen och modersmål eller lärare som bedriver annan undervisning på engelska än språkundervisning samt lärare i fristående Waldorfskolor.

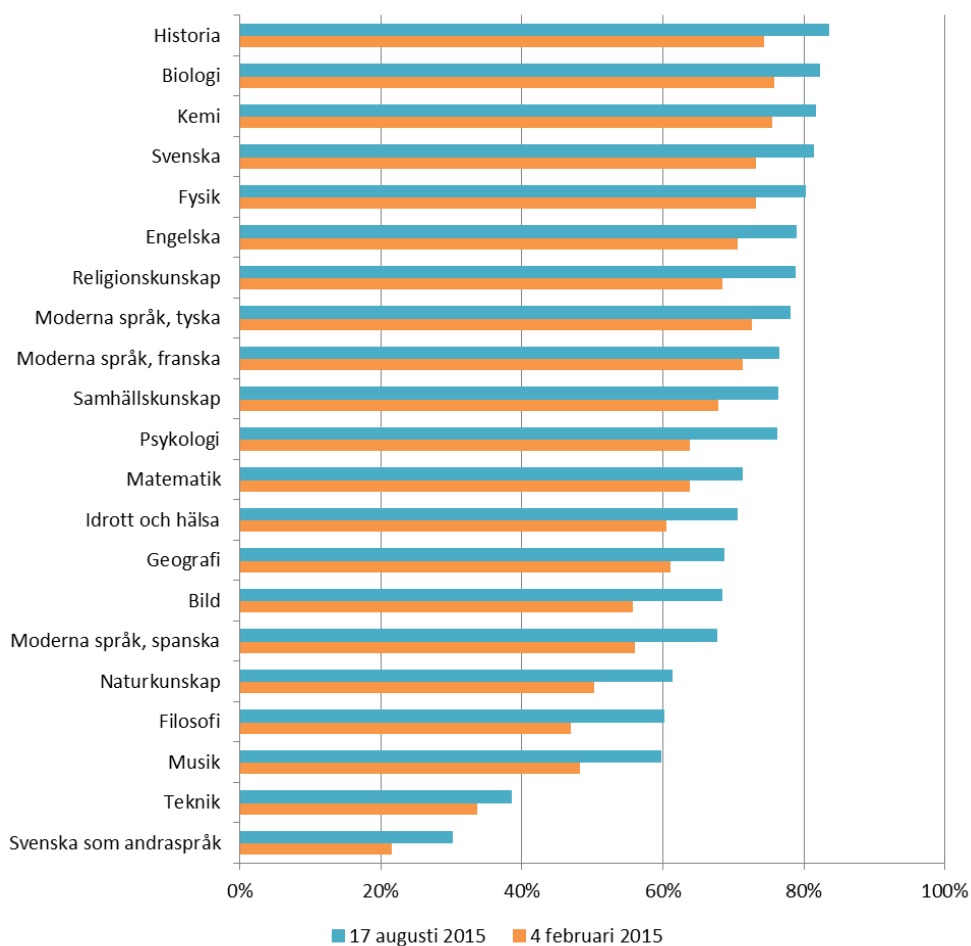
Vi har även gjort vissa avgränsningar vad det gäller undervisningsämnena. I gymnasieskolan finns det drygt 270 ämnen, varav 30 vanliga ämnen eller så kallade *bilaga 4-ämnena*, 40 så kallade *vissa ämnen* och drygt 200 yrkesämnena. Eftersom det är för många ämnen för att rapporteringen av pedagogisk personal ska vara hanterbar för gymnasieskolenheterna, samlas endast ett urval som omfattar 21 vanliga ämnen som ingår i de flesta nationella program in som enstaka ämnen till registret över pedagogisk personal.² De resterande nio vanliga ämnena samlas in som ämnesgruppen ”Övriga bilaga 4-ämnena”. De ämnen som benämns som vissa ämnen samlas endast in som ämnesgruppen ”Vissa ämnen” och yrkesämnena samlas in grupperade i 15 olika kategorier. Eftersom det inte är möjligt att matcha undervisningsämnena som samlas in som en grupp av ämnen med ämnesbehörighet i lärarlegitimationsregistret har vi valt att endast ta med de ämnen som samlas in som enstaka ämnen till registret över pedagogisk personal i beräkningarna.

Totalt undervisar 32 600 lärare i gymnasieskolan. I de 21 ämnena som redovisas i denna promemoria undervisar knappt 19 500 lärare. Av dessa lärare är knappt 78 procent behöriga att undervisa i minst ett av sina respektive undervisningsämnena.

Andelen lärare med ämnesbehörighet skiljer sig mellan olika ämnen. I ämnena historia, biologi, kemi, svenska och fysik är över 80 procent av lärarna behöriga att undervisa i sina respektive undervisningsämnena. Lägst andel behöriga tjänstgörande lärare i gymnasieskolan har svenska som andraspråk och teknik, 30 respektive 39 procent.

² Följande ämnen samlas in som enstaka ämnen: bild, biologi, engelska, filosofi, franska, fysik, geografi, historia, idrott och hälsa, kemi, matematik, musik, naturkunskap, psykologi, religionskunskap, samhällskunskap, spanska, svenska, svenska som andraspråk, teknik och tyska.

Diagram 4. Andel (%) tjänstgörande lärare med behörighet per undervisningsämne i gymnasieskolan läsåret 2014/15

Tabeller på Skolverkets webbplats

Tabellerna som uppgifterna till denna promemoria är hämtade från finns i Skolverkets databas SIRIS, som innehåller uppgifter på läns-, kommun- och skolenhetsnivå.